

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ՏԵՂԱՊԱՀԻ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ՀՈԳԵԻՈՐ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ 3 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1994 ՆԻՍՏԻՆ

- 1994 Սեպտեմբեր 1-ին սկսեալ Մայր Աթոռոյ պաշտօնէից եւ ամեօքեայ այցելուներու հետ հանդիպումներ ունենալէ բացի, հաւաքական հանդիպումներ ունեցանք Մայր Աթոռոյ միաբանական անդամներուն (հոգեւորական հայրերուն, վարդապետներուն եւ քահանաներուն) հետ, մաւե սարկաւազաց դասին հետ, ծանօթանալով իւրաքանչիւրին պարապմունքին եւ ստանձնած պաշտօններուն:

- Սեպտեմբեր 14-ին կատարուեցաւ պաշտօնական բացումը Հոգեւոր Ծննդարանի 1994-95 տարեշրջանի դասընթացքին, բացման մասնաւոր արարողութեամբ եւ յայտագիրով:

- Պաշտօնական այցելութիւններ ընդունեցինք պետական անձնատրութեանց եւ օտար երկիրներու հիւպատոսներու: Անձնապէս այցելեցինք Հայաստանի Հանրապետութեան մախագահին, կարգ մը մախարարներու եւ հիւպատոսներու:

Մասնակցեցինք Հայաստանի Հանրապետութեան Հիմնադրամի Հոգաբարձուների ժողովին, Սեպտեմբեր 17 եւ 18-ին, Ատենապետութեամբ փոխմախագահ Գագիկ Յարութիւնեանի, մասնակցութեամբ մախագահին, վարչապետին, խորհրդարանի մախագահին եւ բազում երկրներէ եկած Հոգաբարձու անդամներու:

Այնարկութիւններ եղան դրամահաւաքի անբաւարարութեան, եւ կարգ մը թեմերու մէջ եկեղեցւոյ մասնակցութեան եւ քաջալերումին պակասութեան: Ամբողջ Հոգաբարձուները, մախագահին գլխաւորութեամբ, Պետական Պատկերասրահին մէջ դիտեցին ցուցադրութիւնը հայ արուեստագէտներու գործերուն, որոնք նուիրուած էին Հայաստանի Հիմնադրամին:

- Երկու անգամ հանդիպում ունեցանք Տնտեսա-ֆինանսական Յանձնախումբին հետ (Գերաշնորհ Տ. Գարեգին Արքեպիսկոպոս Ներսէսեան, Միմաս Կարապետեան, Պորիս Կարապետեան, Բարսէղ Բեքլոզեան), որու ընթացքին պրն. Գրիգոր Սաւընեան կրկնեց թէ անձնական պատճառներով ինք կը հրաժարէր, եւ կը ջանանք Յանձնախումբին գործունէութիւնը, իրատեմքներն ու պարտականութիւնները յստակել զրաւոր ուղեցոյցին մէջ:

- Համաձայն պետութեան պաշտօնակարգին (27 Յուլիս 1994) Զօպանկարայի գործարանի վանք Մէլ Դուստր Զեռնարկութիւնը փոխանցուած է Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնին: Գոյից ցուցակագրութիւնը տակաւին ամբողջացած չէ: Կը ջանանք յստակեցնել կանոնները, որով պիտի կառավարուին պատասխանատու անձերը (Յանձնախումբ, ՏԵՐԵՆ, պաշտօնէութիւն), որոնք պարտին կազմակերպել արդիւնաւետութիւնը գործարանին մախաձեռնութեանց: Պայմանագիր պէտք է ստորագրուի ներկայ ՏԵՐԵՆ պրն. Ալիկ Աթալեանին հետ:

- Հանդիպումներ ունեցանք Ծարտարապետական եւ Օինարարական Յանձնախումբի անդամներուն հետ, եւ կատի առինք Տաթեւ վանքին, Նորավանքին, Սպիտակի մօր կառուցուելիք եկեղեցիին, Օշականի Ս. Մեսրոպ Մաշտոց եկեղեցւոյ կողքին գտնուող թանգարանի շէնքի մոտոգութեան, եւ Երեւանի մէջ 1700 ամեակի առիթով կառուցուելիք Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Եկեղեցւոյ հետ առնչուած հարցեր:

Լոնդոնաբնակ պրն. Ժօրճ Քիրքճեան, հանգուցեալ Վեհափառ Հայրապետի մախապէս ստորագրած մամակի հիման վրայ, կարողացաւ 300.000 (երեք հարիւր հազար) Ամերիկեան տոլար փոխանցել Ժընէի դրամատունէն Երեւանի Հայաստանի Պետական դրամատունին Մայր Աթոռոյ հաշուին: Մասնակի յստկացումներ եղան վերոյիշեալ մախաձեռնութեանց:

Տակաւին վերջնական պայմանագրութիւններ չեն յստակեցուած եւ ստորագրուած մախաձեռնութեանց շինարարական ընկերութեանց հետ:

— Սեպտեմբեր 10 եւ 11, Ծաբաթ եւ Կիրակի օրերը այցելեցինք Սիւնեաց թեմը: Ծամբու վրայ հանդիպեցանք, շաբաթ յետ միջօրէին, Եղեգնաձոր, Գլաձոր, Ս. Նաչ, Գորիսի Վերնիշէնի մատուղը (որուն բարձունքին ցոյց տրուեցան Հիմգեղորդ դարէն մնացած եկեղեցւոյ մը մնացորդը), Գորիսի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցին, որուն մոտոգութիւնը առաջ կը տարուի

ծողովուրդին ջանքերով, և երկարկանի Առաջնորդարանի շենքը, որ նույնպես նորոգութեան կը կարօտի:

Շարաք գիշեր Գորիսէն անցանք Որոտանի Սատանայի Կամուրջը որուն մօտիկն է Հիմ Տարեցներու Շենքը, որ այժմ կը գործածուի որպէս բուժարան պատերազմէն վիրաւոր զինուորականներու:

Այնտեղ գիշերեցինք մեզի ընկերացողներու հետ (Սիւնեաց թեմի Առաջնորդ Հայր Աբրահամ, մեր գաւազանակիր Հայր Միքայէլ Աջապահեան, Արծուի սարկաւազ՝ Ժնմարանէն և Միացեալ Նահանգաց Արեւելեան թեմի ջանքերով կառուցուող Մանուկներու ճամբարի վերահսկիչ Տէր Եւ Տիկին Ռոյ Բելեքեան):

Կիրակի առաւօտ բարձրացանք Տաթևի վանք, ուր անաւարտ Պօղոս Պետրոս եկեղեցիին մէջ կարճ պաշտամունք մը կատարեցինք և ստուգեցինք շենքերուն կացութիւնը: Կէսօրին դէպի Մանուկներու ճամբար ճամբուն վրայ (Մարտունիի ուղղութեամբ) հանդիպեցանք Սիսիանի Ս. Յովհաննէս եկեղեցին: Պատարագը աւարտուած էր, բայց պատկուելիք զոյգ մը և ժողովուրդը խոնուած էին եկեղեցու մէջ: Երիտասարդ քահանան տասներկու մանուկներէ կազմուած երգչախումբ մը ունէր, որ «բարի գալուստի» համար «Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ» երգեց: Եւ անք մեր օրհնութեան և քաջալերանքի խօսքը տուինք:

Մանուկներու ճամբարը Սմբատայ Դղեակի լեռան ստորոտը կը գտնուի, կարեկիւթիւմներով լեցուն, վազող գետակով և անտառով օժտուած:

Դէպի Էջմիածին վերադարձի ճամբուն վրայ, ուշ երեկոյին հանդիպեցանք Նորավանք հրաշակերտ եկեղեցին, որ նույնպէս կարիք ունի անհրաժեշտ նորոգութեան:

- Սեպտեմբեր 20, երեքշաբթի կէսօրին, ընկերակցութեամբ Ծիրակի թեմի Առաջնորդ, Գերաշնորհ Տ. Գրիգորիս Արքեպիսկոպոս Բունիաթեանի և գաւազանակիր Հայր Միքայէլի, մեկնեցանք դէպի Սպիտակ, օրհնելու համար կառուցուելիք եկեղեցու հողը:

Ժամապարհին, Զրաշէն գիւղի մօտ, մեզ դիմաւորեցին մահանգային և քաղաքային իշխանութեան ներկայացուցիչներ և առաջնորդեցին բարձունք մը, ուր կառուցած են շատ տպաւորիչ յուշարձան մը, յանուն Ս. Երրորդութեան՝ երեք խաչերով քարձրացած: Դէպի յուշարձան բարձրացող ճանապարհին, երկու կողմերը տեղաւորած են մարմարէ տապանաքարեր, իւրաքանչիւրի վրայ արձանագրելով՝ գիւղին անունը և այդ գիւղէն զոհուած մարտիկների թիւը: Այդ յուշարձանը շրջակայքին ուխտատեղին է դարձել: Հոգեհանգստեան մեր աղօթքը ըրինք, և անցանք դէպի Սպիտակ:

Սպիտակի եկեղեցու հողի օրհնութիւնէն յետոյ, այցելեցինք քլուրին ստորոտը կառուցած վարժարանը, ուր երեք-չորս հարիւր ուսանողներ մօտակայ գիւղերէն կու գան և մասնատարաբար կազմակերպած երաժշտական մրցոյթներու կը մասնակցին: Երգի և նուագի կոկիկ յայտագիր մը ներկայացուցին:

Գիւղատնտեսական հիմնարկի մը ճաշարանին մէջ տրուած ընթրիքէ յետոյ, գիշերը վերադարձանք Մայր Աթոռ:

Սեպտեմբեր 21, Չորեքշաբթի առաւօտ ժամը 10-ին, Հայաստանի Հանրապետութեան անկախութեան երրորդ տարեդարձին առիթով, Երեսնի Անկախութեան հրապարակի վրայ, Նախագահին և Պետական պաշտօնատարներուն հետ ներկայ եղանք Զինուորական Շքերթին: Մեզի կ'ընկերակցէին Արարատեան թեմի Հայրապետական Փոխանորդ Գերաշնորհ Տ. Գարեգին Արքեպիսկոպոս Ներսէսեանը, Դիւանապետ Գերաշնորհ Տ. Ներսէս Արքեպիսկոպոս Պղպաճապետեանը, «Էջմիածին» ամսագրի խմբագիր Գերաշնորհ Տ. Ասողկի եպիսկոպոս Արիստակէսեանը, Հայր Միքայէլ և Հայր Առաքել:

Մէկ ժամ տեւող շքերթէն, օդանաւերու և ուղղաթիւներու հրապարակին վերելէն անցքէն յետոյ, ճամբուն վրայ գացինք Ծաղկոյ, ուր պետութիւնը կառուցած է պատերազմի զոհերու գերեզմաններու շիրմաքարեր: Զինուորներու առաջնորդութեամբ, իրենց բերած ծաղկեպսակը գետնորեցաւ նշանակուած տեղը, ուր նաեւ կատարեցինք հոգեհանգստեան կարգը:

- Նոյն երեկոյին, ժամը 7-ին, Մարգարեան համալիրին մէջ, դարձեալ հոգեւոր հայրերու ընկերակցութեամբ, մասնակցեցանք Հայաստանի Նախագահի հրաւերով կազմակերպուած հրապարակային հիւրասիրութեան՝ մտիկ ընելէ յետոյ Նախագահին ճառը, անկախութեան

երրորդ տարեդարձին առիթով:

- Հայաստանի նախագահին փափաքին ընդառաջելով, Հիմ Վեհարանի շրջափակին խաչքարերէն մին յանձնեցի՝ պետութեան, որ նախագահին Միացեալ Ազգաց Ժողովին մասնակցելուն առիթով պիտի ներկայացուէր որպէս Հայաստանի նուէրը, զետեղելու համար Միացեալ Ազգաց շէնքին մէջ:

- Հայաստանի մշակոյթի նախարարը ներկայացուց խնդրանքը Պոլսումի (Գերմանիա) թանգարանի Տնօրէնութեան, Հայ մշակոյթի ցուցահանդէս կազմակերպելու իրենց թանգարանի մէջ: Մայր Աթոռէն եւս կարգ մը առարկաներ խնդրած են: Գանձատան պատասխանատուին (Անդրանիկին) ցամաք մը կազմել տուի՝ առարկաներու, որոնք թերեւս կարելի է տրամադրել այսպիսի խնդրանքներու, եթէ որոշենք ընդառաջել:

- Հանգուցեալ Հայրապետի գրասենեակի ցուցակագրումը ամբողջացաւ, սէյֆի մէջի գոյքը փոխադրուեցաւ Վեհի մնջասենեակի սէյֆին մէջ, ուր կը պահուին մնացեալ բոլոր սէյֆերուն բանալիները: Եւ մնջասենեակի սէյֆին երկու բանալիները կը գտնուին Գարեգին Արքեպիսկոպոս Ներսէսեանի եւ պրն. Գրիգոր Խանջեանի մօտ, ըստ հանգուցեալ Վեհի փափաքին:

- Համակարգիչներ (կոմպիւտերներ) հաստատուեցան Վեհարանի այն գրասենեակին մէջ որ, Գերաշնորհ Վաչէ Արքեպիսկոպոս Յովսէփեանի պատասխանատուութեամբ, յառաջիկայ Ազգային Եկեղեցական Ժողովին հետ կապուած գրասենեակային աշխատանքները պիտի կատարէ: Նաեւ Հոգեւոր Շննարանի մէջ, ուր շրջանաւարտ սարկաւազներուն համակարգիչի դասեր պիտի տրուին:

- Օգոստոս 29, Երկուշաբթի յետ միջօրէին, ներկայ գտնուեցանք Հանգուցեալ Հայրապետի յիշատակին նուիրուած համերգին, նախաձեռնութեամբ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի եւ Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նուագախումբի, դնչկարութեամբ Լորիս Շգմատրեանի: Ասմունքողն էր Վլադիմիր Աբաջեան: Հովանատրութիւն՝ Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան:

- Սեպտեմբեր 28, Երկուշաբթի ցերեկին մասնակցեցանք Ակադեմիայի կազմակերպած «Հրաշեալ Աճառեանի» յիշատակին նուիրուած գիտաժողովին, որուն բացումը կատարուեցաւ Օփերայի սրահին մէջ, ուր նաեւ ներկայացուեցաւ Պողիկոյտ թատերգութիւնը:

- Հաշտապահի տեղեկատրութիւն -

առ 1 Հոկտեմբեր 1994

- Առկախ մնացած հարցեր -

Մէկ մասը առկախ մնացած հարցերուն հետեւեալն է. -

Տպարանի կացութիւնը եւ Հրատարակչական Յանձնախումբի մը կազմակերպութիւնը եւս առնց գործունէութեան ուղեցոյցը.

Բրիտանական դատարանութեան կեդրոնի կազմութիւնը.

- Գրասենեակ, կանոնադրութիւն, պիտոնէ, պաշտօնէութիւն.

Պահեստներու եւ գնումներու վերահսկողութիւնը.

Միաբանութեան թշկական հոգատարութիւնը.

Միաբանութեան զգեստագինը.

Ամսականներու վերանայում.

Թեմերու օժանդակութիւն:

- Հոկտեմբերի երկրորդ շաբթուն կը ծրագրենք Երուսաղէմ երթալ:

Հարկ եղած կարգադրութիւններ կ'ընենք եւ ձեզ տեղեակ կը պահենք:

- Մայր Աթոռի կազմակերպական ցուցատախտակը պատրաստուած է:

Գաղափար մը կուտայ Մայր Աթոռին բաժանմունքներու թուին եւ ըստ այնմ անհրաժեշտ կազմակերպական յարաբերութիւններուն ճշտումին:

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ՏԵՂԱՊԱՀԻ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ՀՈԳԵՒՈՐ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ 18-19 ՆՈՅՆԵՐԻՐ 1994 ՆԻՍՏԻՆ

- Նախքան դէպի Երուսաղէմ մեր մեկնիլը հոկտեմբեր 12-ին, Սպիտակի կառուցուելիք եկեղեցւոյ հիմքերու եւ 16 հիմնաքարերու օրհնութեան արարողութիւնը կատարեցինք Հոկտեմբեր 9, Կիրակի յետ միջօրէին, աղըթեալակց ունենալով Շիրակի Թեմի Առաջնորդ Գերաշնորհ Տ. Գրիգորիս Արքեպիսկոպոս Բուծիաթեանը, Ռազմիկ Վարդապետ Պօղոսեանը (Երուսաղէմի միաբաններէն) եւ շրջանի հոգեւորական հայրերը:

Դէպի Սպիտակ մեր ճամբուն վրայ հանդիպեցանք Օշական, Ս. Մեսրոպի գերեզմանին, մասնակցեցանք Ս. Պատարագին, տեսանք մանուկներու եւ դպրոցական պատանիներու խումբեր, որոնք շրջափակին մէջ իրենց ուսուցիչներու շուրջ հաւաքուած, մուգի եւ արտասանութեան իրենց յայտագիրները կը կատարէին: Տեսանք մանւանաւարտ թանգարանին անխմամ թողուած շինարարութիւնը, որուն տանիքը տարի մը առաջ պէտք էր ծածկուած եւ աւարտուած ըլլար:

Այցեցիցինք ոչ շատ հեռուն, բլրան վրայ գտնուող հին եւ աներակ երկրորդ մատուռ մը, եւ ապա Ապարանի պազիլիքատիպ եկեղեցին, որ փակ էր եւ վերանորոգման շինարարական ընթացքին մէջ:

Անակնկալ էր, երբ մախքան Սպիտակի եկեղեցւոյ հիմնարկէքի օրհնութիւնը, առաջնորդութեանք ընդարձակ հրապարակ մը, ուր շրջակայ քան գիւղերէն, իրաքանջիւր խումբ իր բերքի եւ արտադրութեան մտոյշները մէկտեղած, քով քովի տեղաւորուած, բերքի տօնահանդէս կազմակերպած էին, խրախմանքի, երգի, պարի, ասմունքի յայտագիրներով:

Այստեղ եւս, հոգեւորական հայրերով կատարեցինք «Անդաստանի» արարողութիւն, եւ քաղաքային ղեկավարներու կարգին, մեր քաջալերանքի եւ օրհնութեան մաղթանքները տուինք:

- Էշմիածնի Հոգեւոր Ծննդարանի սրահին մէջ, Հոկտեմբեր 4-ին, Կոմիտաս վարդապետի ծննդեան 125 ամեակին առիթով, Ս. Հոփիսիմէ Կիրակնօրեայ վարժարանի մօտ 50 աշակերտներ համերգներով եւ Պարոյր Սեակի «Անդելի Զանգակատուն»-էն հատուածներ արտասանելով, մէկ ժամ տեւող կոմիտասեան երգեր երգեցին գնահատելի մրբութեամբ եւ զգացումով:

- Հոկտեմբեր 10 եւ 11-ին, Ռուսաստանի Դաշնութեան խորհրդարանի նախագահ Վլադիմիր Շումէլջօ, Հայաստան իր այցելութեան առիթով, այցելեց Էշմիածնի Մայր Տաճար, եւ Գանձատուն. եւ Վեհարանի մէջ տրուած ընդունելութեան ընթացքին իրեն մուէր տրուեցաւ Էշմիածնի Գանձեր հատորը: Պարուն Շումէլջօ Երեւանի մէջ ճերկալ եղաւ Պետական Համալսարանի 75 ամեակի հանդիսութեան, Օփերայի դահլիճին մէջ: Իսկ իր կողմէ տրուած պաշտօնական ընդունելութեան, իր խօսքին մէջ, իր հիացմունքը յայտնեց հայ ժողովուրդի պատմութեան, մշակոյթին, եւ հոգեւոր ժառանգութեան, որ կը մարմնանար մերկայութեամբը Էշմիածնի Մայր Տաճարին եւ հոգեւոր գանձերուն:

- Վեհարանին մէջ հանդիպում ունեցանք Գիւմրիէն բերուած մօտ 30 ուսանողներու, որոնք Գրիգորիս Սրբազանի եւ ուսուցիչներու հոգածութեամբ կը հետեւին Հոգեւոր դպրանոցի դաւընթացքներուն:

- Հոկտեմբեր 12-15 գտնուեցանք Փարիզ՝ Երեւանէն Երուսաղէմ ճամբու վրայ: Հանդիպումներ ունեցանք Հայրապետական Պատուիրակ եւ Փարիզի Առաջնորդ Գերաշնորհ Տ. Գիւս Արքեպիսկոպոս Նազազեանի, Գերմանիոյ թեմին Առաջնորդ Գերաշնորհ Տ. Գարեգին Եպիսկոպոս Պէքեանի, Լիոնի շրջանի Հայրապետական Պատուիրակի Փոխանորդ Գերաշնորհ Տ. Նորվան Եպիսկոպոս Զաքարեանի եւ հոգեւոր հայրերուն եւ աշխարհական

ներկայացուցիչներու հետ, անդրադառնալով Ազգային Եկեղեցական Ժողովի կապակցութեամբ Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդի միասին մէջ կատարուած աշխատանքներուն:

- Հոկտեմբեր 16 - Նոյեմբեր 8, Երուսաղէմի մէջ, Տճօրէն ժողովի միասերուն եւ միաբանական հաւաքոյթներուն ընթացքին, անդրադարձանք հանգուցեալ Վեհափառ Հայրապետի թաղման առիթով եղած պատշաճ կարգադրութեանց եւ պետական հովանաւորութեան, քառասունքի արարողութեանց, Եպիսկոպոսաց Ժողովին, Կաթողիկոսական Տեղապահի ընտրութեան, եւ Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդի միասերուն մէջ Ազգային Եկեղեցական Ժողովի գումարման կապակցութեամբ տրուած որոշումներուն:

Երուսաղէմի վանական կեանքը, Սուրբ Տեղեաց մէջ ծառայութիւնը եւ պաշտամունքները, կրթական եւ այլ բաժանմունքներու գործունէութիւնը կը շարունակուին կարելի կանոնաւորութեամբ: Ընկալարական ծրագիրները առաջ կը տարուին Սուրբ Աթոռին համար նպաստաւոր պայմաններով:

- Հոկտեմբեր 26-ին տեղի ունեցաւ Իսրայէլի եւ Թորդանանի միջեւ կնքուած դաշինքին եւ համաձայնագրին ստորագրութեան արարողութիւնը, Էլաթին մօտ, անապատ շրջապատի մը կիզիչ արեւուն ներքեւ, մօտ վեց հազար հրաւիրեալ անձերու ներկայութեան: Համաձայնագիրը ստորագրեցին Իսրայէլի եւ Թորդանանի վարչապետները, եւ նոյն վաւերագրերուն իբրեւ վկայ ստորագրեցին Թորդանանի Հուսէյն թագաւորը եւ Միացեալ Նահանգաց ճախագահ Պիլ Քլինթընը:

- Ժառանգաւորաց վարժարանը, մօտ հարիւր աշակերտներով, ուսուցիչներով եւ պաշտօնէաներով, կ'ընթանայ կարելի կանոնաւորութեամբ: Ներկայ եղանք աշակերտներէ կազմուած ճուազախօսքին ներկայացուցած երգի, ասմունքի եւ զուարթաբանութեան հրապարակային յայտագրին: Ժառանգաւորաց վարժարանի սրահին մէջ ներկայացուցաւ ճաշ Փարաջանովի «Նոսան գոյնը» շարժանկարին առաջին ժապաւէնը, որ պաշտօնապէս արգելուած էր ցուցադրել: Հրաչեայ Գրիգորեանի որդին, Սարգիս Գրիգորեան, որ աշխատակիցը եղած է Փարաջանովին, մի կերպ ազատագրած էր ժապաւէնը, եւ ցուցադրեց հետաքրքրական եւ լուսաբանիչ բացատրութիւններ տալով Սայաթ Նովայի կեանքին հետ կապուած «խորհրդանշական» պատկերացումներու մասին:

- Նոյեմբեր 9-ին Երուսաղէմէն Երեւան ճամբուն վրայ, Սօչի հանդիպեցանք: Հոգեւոր Բ. Եզնիկ Մ. վարդապետ Պետրոսեանը, իբրեւ Հիւսիսային Կովկասի մէջ Առաջնորդի Փոխանորդ, շրջանի հոգեւոր հայրերուն հետ կարգադրութիւններ կատարած էին տեսնելու մեր կառուցուող եւ մատուո՜ւն եկեղեցիներէն ոմանք, պաշտամունքի համար հաւաքուած ժողովուրդին հետ լինելու եւ խօսելու: Հանդիպումներ ունեցանք Ասլոյեք քաղաքի Հայ Բարաքագլուխին հետ, եւ ճաշկերոյթի հրաւիրուած Հայկական Միութիւններու ներկայացուցիչներու եւ եկեղեցաշէն բարերարներու եւ Ռուս հոգեւոր առաջնորդին հետ: Բազմացեղ շրջան մըն է Սօչի (110 տարբեր ցեղերէ) եւ յատկապէս հայերը իրենց ազգային ինքնութիւնը, մշակոյթը, եւ գործունէութիւնը պահելու պայքարի մէջ են:

- Նոյեմբեր 11-ին Սօչիէն ժամանեցին Մայր Աթոռ:

Մայր Աթոռի բաժանմունքներէն ոմանք գնահատելի աշխատանք են կատարած:

- Քրիստոնէական դաստիարակութեան յանձնախումբ մը ունիմք գլխաւորութեամբ Հոգեւոր Բ. Վազգէն Արեղայ Միթակաւանանի, որ հակառակ անբաւարար միջոցներու, կը ջանան օժանդակել մեր թեմերու զանազան քաղաքներու մէջ սկսուած Կիրակնօրեայ Դպրոցներուն, եւ ծրագրած են ուսուցիչներ պատրաստել այդ դասընթացքներուն համար: Վերջերս, Ս. Գայեանէի վանքին մէջ, գրասենեակ մը կարողացանք ապահովել, զոր կանաւորեցին: Իսկ նոյն տեղը օգտագործող Երիտասարդաց խումբը փոխադրուած է Ս.

Հոիփսիմէի վաճքին մէջ:

- Հոգեւոր Ընտարանի աշակերտներուն համար զգեստներ հայթայթուած են պահեստի ապրանքներէն տրամադրելով:

- Ընճերու եւ սենեակներու ջեռուցման համար ձմեռային կաթապատունը նորոգուած է, եւ ջեռուցման գործիքները վերահաստատուած եւ կարգաւորուած են: Ապահովուած են ձմեռային մթերքներ թէ՛ ջեռուցման եւ թէ՛ ուտեստեղէնի համար:

- Ծնորհակալութիւն կը յայտնենք Կ. Պոլսոյ Ամենապատիւ Պատրիարք Գերաշնորհ Տ. Գարեգին Արքեպիսկոպոս Գազանճեանին, որ բժշկական խնամքի եւ գործողութեան կարօտ մեր երեք միաբաններուն համար Պոլսոյ Ս. Փրկիչ Ռիւսնդանոցին մէջ ընդունուելու կարգադրութիւններ կատարած է: Տ. Թադէոս Վարդապետը եւ երկու սարկաւազներ՝ Վարուժան եւ Վազգէն, ստամոքսի խոցի ցաւերէն բուժուած պիտի վերադառնան Մայր Աթոռ:

- Ֆինանսա-տնտեսական Թանձնախումբի համար պատրաստուած կանոնադրութիւնը դեռ երէկ վերջին սրբագրութեան ենթարկուեցաւ: Եւ յոյսով ենք որ պատասխանատու անձերու նշանակումով Թանձնախումբը իր գործունէութեան պիտի ձեռնարկէ:

- Զօպանքարայի գործարանի փոխանցման գործողութիւնները տակաւին չեն ամբողջացած: Գերմանական ընկերութիւնը, երկու հարիւր հազար գերմանական մարքի պահանջք մը ներկայացուցած է: Իսկ Տնօրէնի եւ պաշտօնեաներու յարաբերութիւնները եւ պատասխանատուութիւնները ճշտող կանոնադրութիւնը նոյնպէս պէտք ունի յստակեցման:

- Իսկ վաճքին տպարանը կը մնայ զուրկ տպագրական ամբողջական գործիքներու օգտագործումէն: Նոյնպէս հրատարակութեան կարելիութիւնը՝ հրատարակչկան յանձնախումբի մը չգոյութեան պատճառաւ: